

Tieto- ja tutkimusyksikkö

Hallitussihteeri Timo-Ville Nieminen/

Ylijohtaja Pentti Lähteenoja

9.10.2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Maanmittauslaitoksesta.

1. Oikeusministeriön lausunto

Oikeusministeriön lausunnossa esitettyyn liittyen maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että esityksessä on tiedostettu sen 2 §:n 1 momentin 4 kohtaan sisältyvän rekisterinpitotehtävää koskevan säännöksen tietynlainen avoimuus. Mainittua säännöstä on kuitenkin aina luettava yhdessä ehdotetun lain 1 §:n Maanmittauslaitoksen toimialaa koskevan säännöksen kanssa. Ehdotuksen 2 §:ssä tarkoitetut tehtävät säännöksen mukaan kuuluvat Maanmittauslaitokselle vain sen tarkoin määritellyllä toimialalla. Ylläpidettävien rekisterien on siten liityttävä kiinteistöjen omistukseen, kiinteistöjen- ja muiden rekisteriyksiköiden hallintaan, luototusjärjestelmän ja paikantamisen turvaamiseen tarvittaviin rekistereihin liittyvään toimintaan, paikkatietojen yhteentoimivuuden ja käytön edistämiseen taikka paikkatieto- ja kiinteistöalan tutkimukseen. Maanmittauslaitos lisäksi toimii jo nykyisin perusrekisteriviranomaisena omalla toimialallaan, eikä kyseessä siten ole uusi lainsäädännössä Maanmittauslaitokselle esitettävä tehtävä.

Muilla rekisteriyksiköillä sekä luototusjärjestelmän turvaamiseksi tarvittavilla rekistereillä tarkoitettaisiin lain 1 §:n säännöksessä muun muassa valmisteilla olevaan sähköiseen huoneistotietojärjestelmään (HE 127/2018) merkittäviä erityyppisiä rekisteriyksiköitä, joiden rekisteröinnin kautta voitaisiin luoda edellytykset sähköiseen asiointiin ja sähköisiin palveluihin, kuten esimerkiksi asunto-osakkeiden sähköiseen kaupankäyntiin, vakuuksien hallintaan ja asunto-osakeyhtiön hallintoon.

Sähköinen huoneistotietojärjestelmä on esimerkki Maanmittauslaitoksen toimialalla jatkuvasti käynnissä olevasta digitalisaatiokehityksestä, jonka johdosta myös Maanmittauslaitoksen rekisterien ja niihin liittyvien palveluiden kehittäminen on jatkuvasti ajankohtaista. Tässä tilanteessa rekistereihin liittyvien Maanmittauslaitoksen hallintolain tasoisten säännösten muotoileminen liian yksityiskohtaisiksi ei olisi lainsäädännön yhtenäisyyden, lainsäädäntötoiminnan tehokkuuden tai säästöjen sujuvoittamistavoitteiden kannalta järkevää. Yksityiskohtainen rekistereitä koskeva sääntely Maanmittauslaitoksen ehdotetussa hallintolaissa johtaisi käytännössä tarpeeseen muuttaa myös hallintolakia aina, kun Maanmittauslaitoksen ylläpitämässä rekisterikokonaisuudessa tapahtuu muutoksia.

Lisäksi Maanmittauslaitoksen ylläpitämien rekisterien osalta on tässä yhteydessä oleellista ottaa huomioon se, että kutakin Maanmittauslaitoksen ylläpitämää rekisteriä koskee luonnollisesti oma yksityiskohtainen lainsäädäntönsä, jonka valmistelussa on otettu huomioon sekä kansallisen lainsäädännön että EU:n tietosuoja-asetuksen rekisterisääntelylle asettamat erityiset vaatimukset.

Oikeusministeriön lausunnossa esitettyyn huomioon esityksen 9 §:n 3 momentista liittyen maa- ja metsätalousministeriö esittää lakiesityksen muuttamista jäljempänä yksilöidyllä tavalla

2. Kuntaliiton lausunto

Kuntaliiton lausunnossa esitetyn osalta maa- ja metsätalousministeriö viittaa edellä oikeusministeriön lausunnon osalta esitettyyn ja toteaa lisäksi, että esityksen 1 §:ssä tarkoin rajattu Maanmittauslaitoksen toimiala estää lausunnossa esitetyn kaltaisen hallitsemattoman rekisteritoiminnan laajentumisen kattamaan muita kuin Maanmittauslaitoksen toimialaan selkeästi liittyvien rekisterien ylläpitotehtäviä.

3. Elintarviketurvallisuusviraston lausunto

Elintarviketurvallisuusvirasto esittää lausunnossaan ratkaisuvallaa koskevan 5.2 §:n osalta, että siinä on ilmeisen virheellisesti käytetty termiä ”säädetä” termin ”määrätä” sijasta. Säännöselähdössä on todettu, että asiat ratkaistaan esittelystä, jollei toisin säädetä.

Kun esittelymenettelystä poikkeaminen pääasiallisesti tapahtuisi lausunnossa esitetyllä tavalla työjärjestyksen määräyksellä, maa- ja metsätalousministeriö esittää, että säännökseen lisättäisiin termi ”määrätä” termin ”säädetä” ohelle jäljempänä esitetyllä tavalla.

4. Tietosuojavaltuutetun lausunto

Tietosuojavaltuutettu esittää lausunnossaan, että esityksen 9 §:n 3 momentti on ongelmallinen suhteessa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sääntelyyn, sen ensisijaisuuteen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön sekä tähän liittyvän mahdollisen kansallisen liikkumavaran käyttöön. Tietosuojavaltuutetun lausunnon sekä oikeusministeriön lausunnossaan esittämän johdosta maa- ja metsätalousministeriö esittää, että esityksen 9 §:n 3 momentti poistetaan laista. Ky-

seessä on jo lähtökohtaisesti informatiiviseksi tarkoitettu säännös, jonka poistaminen esityksestä ei käytännössä muuta esitettävällä lainsäädännöllä saavutettavia oikeusvaikutuksia lainkaan.

5. Muut lausunnonantajat

Maanmittauslaitos, MTK ry sekä Maaseutuvirasto eivät esittäneet lausunnoissaan sellaisia esityksestä poikkeavia, tai sitä täsmentäviä näkemyksiä, joihin tässä vastineessa olisi tarpeen ottaa kantaa.

6. Esitys

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousministeriö esittää, että hallituksen esitykseen sisältyvää lakia Maanmittauslaitoksesta muutetaan seuraavasti:

I. Lain 5 § muutetaan muotoon:

”5 §

Ratkaisuvalta

Pääjohtaja ratkaisee Maanmittauslaitokselle kuuluvat asiat, jollei toisin säädetä. Pääjohtajalle kuuluvaa ratkaisuvaltaa voidaan työjärjestyksellä siirtää muulle virkamiehelle. Pääjohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka työjärjestyksen nojalla muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Asiat ratkaistaan esittelystä, jollei toisin säädetä tai määrätä.”

II. Lain 9 §:n 3 momentti poistetaan.